

"El meu cinema és

Amb més d'una dotzena de llarg-metratges en la seua filmografia i diversos premis obtinguts en festivals internacionals, Juan Piquer és encara una figura desconeguda pel públic del nostre país. Tampoc ha tingut sort amb la crítica cinematogràfica nacional, que ha menyspreat molt sovint la seua dilatada trajectòria professional per la manca de pretensions intel·lectuals i el caràcter comercial dels seus films. Especialitzat fonamentalment en un subgènere tan poc valorat com ara el cinema d'aventures, aquest veterà realitzador també ha dirigit unes curioses pel·lícules de terror i ciència-ficció que són programades amb relativa freqüència per les diverses televisions. Malgrat els comentaris crítics de la premsa especialitzada i la manca de reconeixement públic, Piquer és possiblement l'únic realitzador valencià que ha treballat als Estats Units i ha pogut comercialitzar a l'estranger totes les seues pel·lícules. Acostumat a treballar amb actors anglesos i nord-americans, sempre ha procurat comptar amb el suport econòmic de productors i companyies multinacionals com Dino de Laurentis, la Twenty Century Fox o Republic per a la producció i distribució dels seus films. Pel seu insòlit propòsit de fer cinema comercial dirigit a un públic juvenil, és un cas atípic dins de la història del nostre cinema. Després de trenta anys d'absència, Piquer ha tornat a València per a rodar la seua primera pel·lícula en terres valencianes i amb l'esperança de poder contribuir a crear els fonaments d'una indústria cinematogràfica pròpia.

—Com s'inicià en el món del cinema?

—Abans de dirigir el meu primer llarg-metratge, *Viaje al centro de la tierra*, l'any

El realitzador Juan Piquer Simón (València, 1934) ha finalitzat a la ciutat del Túria el rodatge de 'La isla del Diablo', una pel·lícula que intenta recuperar la tradició del cinema d'aventures.

1976, ja havia treballat molt en publicitat i tenia diversos documentals realitzats.

—Per què va decidir especialitzar-se en cinema d'aventures?

—Sempre he estat un gran afeccionat a les clàssiques novel·les d'aventura o de fantasia. Quan vaig començar a fer pel·lícules, ningú no feia cinema fantàstic al nostre país i vaig pensar que era un gènere amb moltes possibilitats de ser comercialitzat sense massa competència. A més, en el mercat internacional aquest tipus de pel·lícules funcionaven molt bé i es tractava d'una forma de fer cinema amb certes garanties de poder recuperar la inversió. Sempre he volgut fer pel·lícules que em permeteren dirigir la pel·lícula següent. D'aquesta forma, he pogut mantenir una continuïtat.

—Es definiria vostè com un director de cinema comercial?

—Jo estic en la línia de directors com Henry Hathaway o Michael Curtiz, gent que tenia com a ofici dirigir pel·lícules. Ací com a Europa s'ha volgut substituir aquesta tradició pel cinema d'autor, que és un invent dels francesos.

—Quan tornarà a fer cinema de terror?

—És un gènere molt car i la preparació d'una producció d'aquestes característiques és sempre complexa i llarga. Als Estats Units vaig realitzar dos films de terror, *Slugs* i *La grieta*, amb la participació de coneguts actors de televisió. Foren dues coproduccions amb Dino de Laurentis que van comptar amb una excel·lent xarxa de distribució no sols per al cinema sinó també per al vídeo i la televisió. Al nostre país, però, ningú no vol donar suport econòmic a aquest tipus de pel·lícules. Sembla que sols interessin els projectes amb un suposat caràcter cultural, malgrat la seua im-

Les escenes de 'La isla del Diablo' estan rodades al País Valencià. L'antic escorxador del Cabanyal fa de bar anglès.

er a tots els públics"

possible comercialització. És evident l'actitud de menyspreu cap a la gent que vol fer indústria del cinema. En tot cas, estic en converses amb una productora anglesa per a retornar al cinema de terror en un futur no molt llunyà.

—Per què ha tornat als seus orígens dins del cinema d'aventures en *La isla del Diablo*?

—La pel·lícula en què treballem està inspirada efectivament en una novel·la d'aventures de Vincent Mulberry, però amb un tractament més pròxim a la comèdia. El film forma part d'un projecte més ampli de tres títols de temàtica d'aventures dirigit al públic infantil i juvenil. Actualment no existeix en aquest país cap oferta cinematogràfica pròpia per als més joves, que sols tenen la possibilitat de veure cinema nord-americà. Nosaltres no cuidem els espectadors més menuts, com fan a Hollywood.

—Els efectes especials són una part important en aquest darrer projecte, quins en són els responsables?

—Sempre he tingut com a col·laboradors la gent que conec des del meus inicis. Aquest és el cas d'Emilio Ruiz del Ríu, un dels millors tècnics en el món en efectes especials. Emilio ha treballat en els efectes de més de 200 pel·lícules als Estats Units, entre les quals podríem assenyalar, per exemple, *Dune*, *La història interminable* o *Conan, el bàrbar*. També comptem amb la col·laboració d'altres excel·lents professionals com Francisco Prosper, Carlo dei Marchis o Collin Arthur. Aquests dos van participar en els efectes d'*Alien*. Intentem fer un treball molt professional dins de les naturals limitacions de pressupost.

—Per què ha treballat tant amb actors estrangers?

VICENT A. JIMÉNEZ

Juan Piquer té una carrera de més dotze llarg-metratges i diversos premis obtinguts en festivals internacionals. Fins ara, aquest realitzador valencià no ha tingut sort ni amb la crítica ni amb el públic del nostre país.

—Quan faig una pel·lícula intente assegurar-ne prèviament la distribució internacional. Abans els distribuïdors sempre volien un actor conegut internacionalment per assegurar la comercialització posterior del film. Per això he treballat amb actors com Terence Stamp, Peter Cushing, Kenneth Moore, Cameron Mitchell o Albert Finney. Aquesta fórmula d'emprar actors coneguts per a garantir l'èxit comercial d'una pel·lícula ja no té massa sentit ara perquè ens trobem amb un bon grapat de produccions que triomfen amb actors totalment desconeguts. L'actual políti-

Els protagonistes del film debuten com a actors. Tanmateix, Piquer ven tots els seus productes arreu del món.

Crònica d'una nit de rodatge

La negativa d'un gos indisciplinat a realitzar el seu curt paper com a figurant va provocar la repetició d'una escena més de quinze voltes durant els últims dies de rodatge de *La isla del Diablo* a l'antic escorxador del Cabanyal a València. En aquest magnífic conjunt arquitectònic de principis de segle, els decoradors de la pel·lícula han condicionat una de les seues dependències per a convertir-la en una vella taverna d'un port anglès. Malgrat el soroll llunyà dels camions i autobusos que circulen per les avingudes del barri del Cabanyal, s'ha aconseguit un escenari propi de les novel·les d'intrepids mariners i pirates de Robert Louis Stevenson o Jack London. Però com el clima mediterrani de València no s'assembla al de les illes britàniques, la densa i tenebrosa boira que envolta tot el recinte ha de ser generada per un artefacte elèctric. En tot cas, les excel·lents condicions climatològiques i de lluminositat han estat decisives perquè Piquer decidira rodar el seu film en diversos indrets del País Valencià. Els pobles d'Olocau, Bunyol i Navaixes, les platges de Dénia i Benitatxell o les coves de Benidoleig són alguns dels escenaris naturals on ha treballat l'equip de rodatge durant sis setmanes.

L'equip de tècnics i actors que dirigeix Juan Piquer durant les escenes rodades a l'exterior de la taverna, està format per unes trenta persones. Alguns d'ells són col·laboradors habituals del director, d'altres són gent jove que s'inicia al món del cinema. En el seu retorn al gènere d'aventures, Piquer ha escollit com a protagonistes de la pel·lícula Rubén Galves i Miryam Craner, una parella de joves sense experiència però amb possibilitats. També debuta Erika Satterwhate, una preciosa xiqueta nord-americana que apareix en el rodatge acompanyada per la seua família. Aquest grup d'actors neòfits té com a suport l'experiència de veterans actors especialitzats en papers de personatges característics.

L'ambient i la dinàmica de treball creats per Piquer recorden un poc els rodages que Roger Corman descriu a les seues memòries quan iniciava la seua carrera com a realitzador de cinema independent. Els dos directors tenen certament una concepció del cinema molt pareguda perquè intenten rendibilitzar de forma creativa els limitats recursos humans i materials.

L'advocat José Ortega i Teresa Sancho de Merás, responsable de la productora valenciana Grup Somni, s'encarreguen de tots els tràmits burocràtics que genera diàriament la pel·lícula. "Nosaltres dos treballem com uns condemnats perquè ells puguem jugar a fer pel·lícules", comenta divertida Teresa Sancho de Merás. Aquesta és la primera experiència de Grup Somni en el camp del llarg-metratge de ficció, després de molts anys treballant en la realització de documentals i vídeos industrials. La productora ha rebut 80 milions de pessetes del Ministeri de Cultura per a la realització de tres pel·lícules de temàtica juvenil durant els pròxims dos anys. La Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana ha contribuït també amb una subvenció de 8 milions de pessetes destinades a la realització de *La isla del Diablo*, primera part d'aquest ampli projecte que intenta revitalitzar el cinema d'aventures.

L. S.

ca del cinema nord-americà per a l'elecció de protagonistes que diu "el millor actor o un de desconegut" em sembla molt encertada. Per això, els actors principals de la pel·lícula que rodem és gent jove i desconeguda però que compta amb el suport d'un grup d'actors secundaris amb molta experiència.

—*Què pensa de la nova política de subvencions públiques al cinema?*

—Encara és prompte per a fer-ne una valoració. Dissortadament crec que són moltes les equivocacions comeses en els últims

VICENT A. JIMÉNEZ

Juan Piquer, de faena. Ministeri i Conselleria han subvencionat *La isla del Diablo*.

anys. Actualment tant la distribució com l'exhibició estan controlades per les multinacionals nord-americanes i amb aquesta situació serà pràcticament impossible recuperar espectadors per a les nostres produccions.

—*És possible crear una indústria de cinema al País Valencià?*

—Serà molt difícil perquè falta una voluntat política clara per part dels nostres organismes oficials. Enguany, Canàries ha aprovat ajudes al cinema per valor de 1.500 milions de pessetes, mentre que a la Comunitat Valenciana les subvencions no arriben als 80 milions. Aquesta xifra és quasi una propina i representa tan sols la meitat del pressupost mitjà de qualsevol pel·lícula ordinària al nostre país, que és de 150 milions. En els últims deu anys, les institucions valencianes s'han gastat de forma dispersa uns 10.500 milions de pessetes en el finançament de petits projectes de caràcter local i encara no tenim cap infraestructura industrial per a poder fer cinema amb una certa continuïtat.

Lluc Soler